

ELEKTRONİK ORG EĞİTİMİ DERSİNE İLİŞKİN MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARIN DÜŞÜNCELERİ

Doç. Dr. Deniz Beste Çevik Kılıç
Balıkesir Üniversitesi
Necatibey Eğitim Fakültesi
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
beste@balikesir.edu.tr

Özet

Müzik Öğretmenliği lisans programında yer alan “Elektronik Org Eğitimi” dersi, lisans ikinci sınıfın ikinci yarıyılında, haftada iki saat uygulamalı olarak gerçekleşen bir derstir. Bu ders, müzik öğretmeni adaylarının ileriki meslek yaşantılarında kullanabilecekleri önemli bir çalgıdır. Dolayısı ile bu çalışma, Elektronik Org Eğitimi dersine ilişkin müzik öğretmeni adaylarının düşüncelerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma, müzik öğretmeni adaylarının elektronik org eğitimi dersine ilişkin düşüncelerinin ortaya çıkarılmasına ilişkin durum belirleme niteliği taşımaktadır. Bu bağlamda, çalışmada, betimleyici araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan veri toplama aracı, araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Aracın içerik geçerliği ve anketteki soruların çalışmanın amacına uygun olup/olmadığı uzman görüşlerine göre belirlenmiştir. Akabinde, uzmanların görüşleri doğrultusunda ankete son şekil verildikten sonra, araştırmanın sonuçlarına dayanarak öneriler getirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Müzik eğitimi, müzik öğretmeni adayı, elektronik org eğitimi.

OPINIONS OF PRE-SERVICE MUSIC TEACHERS' TOWARDS ELECTRONIC KEYBOARD EDUCATION

Abstract

Situated in Music Education degree program "Electronic Keyboard Education" course in the second semester of their sophomore year undergraduate course is realized in practice two hours a week. This course is an important instrument music teachers can use in their future professional lives of candidates. This study, therefore, aims to determine the ideas of the music teachers' training courses related to the electronic keyboard. Research, electronic keyboard music teacher education candidates carry the qualifying conditions for revealing the idea of the course. In this context, study, descriptive research method was used. Data collection tool used in the study was developed by researchers. The content validity of the tool and is appropriate to the purpose of the study of the questions in the questionnaire/experts have been determined based on the views. Subsequently, after the poll ended manner in accordance with the opinion of the experts, suggestions were made based on the results of the research.

Keywords: Music education, pre-service music teachers, electronic keyboard education.

GİRİŞ

Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Elektronik Org Eğitimi dersi, ikinci sınıfın ikinci döneminde okutulan bir derstir. Bu dersin içeriği, “Elektronik org hakkında genel bilgiler, majör, minör, jazz, blues vb. dizi ve akor ilişkilerine yönelik bilgiler, okul şarkılarına eşlik etme bilgi ve becerileri” kapsamaktadır (YÖK, 2006).

Müzik öğretmeni yetiştiren bölümlerin amacı; ilköğretim ve ortaöğretime yönelik genel müzik eğitiminin hedeflerine uygun olarak ders içinde, ders dışında, okul içinde ve okul dışında yer alan tüm müziksel etkinlikleri verimli ve etkili bir şekilde yürütebilecek müzik öğretmeni yetiştirmektir (Bilgin, 1998). Dolayısı ile bu okullar; estetik beğeni düzeyi yüksek, müzik öğretmenliği formasyonuna sahip, eğitsel müziği iyi bilen, sesini doğru ve güzel kullanan, genel müzik eğitiminde kullanılacak öğretmen ve öğrenci çalgılarını yeterli düzeyde çalabilme birikimine sahip olan müzik öğretmenleri yetiştirmek amacındadır (Kutluk, 1996, s.3). Bu bağlamda, müzik öğretmeni adaylarının, bugünün ve geleceğin eğitim ihtiyaçları dikkate alınarak yetiştirilmesi önem taşımaktadır (Şentürk, 2000).

Kuşkusuz ki, elektronik org müzik öğretmeni için etkili bir eşlik çalgısıdır. Dolayısı ile müzik öğretmenin derslerinde kullanabileceği ve müzik derslerine olumlu katkılarının olabileceği bir enstrümandır. Elektronik org, yapısı itibari ile eşlik için gerekli olan birçok unsuru içinde barındırmaktadır. Sözgelimi, eşlik tekniklerini ritme ve tempoya göre ayarlayabilmek, temponun duyurulması, sol elde çeşitli eşlik figürlerini duyururken aynı zamanda sağ el ile ezgiyi çalabilme gibi. Bu bakımdan, bir okul şarkısına org ile eşlik yapabilme becerisi, bir müzik öğretmeni adayına lisans eğitimi boyunca kazandırılması gerekmektedir. Çünkü elektronik org, müzik öğretmeni tarafından piyanonun olmadığı okullarda kullanılabilir. Görülmektedir ki, müzik öğretmeni adaylarının ileriki meslek yaşantılarında, okul şarkılarına org ile eşlik yapabilmeleri önem taşımaktadır. Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı, elektronik org eğitimi dersine ilişkin müzik öğretmeni adaylarının düşüncelerini ortaya çıkarmaktır.

YÖNTEM

Bu araştırma, müzik öğretmeni adaylarının, Elektronik Org eğitimi dersine ilişkin düşüncelerini ortaya çıkarabilmeye yönelik durum belirleme niteliği taşımaktadır. Bu bağlamda, çalışmada, betimleyici araştırma yöntemi kullanılmıştır. Betimleyici araştırma yönteminde, belirli bir grup ve bu grubun tartışılan bir konu hakkındaki fikirlerinin üzerine odaklanılması amaçlanmıştır (Hitchcock & Hughes, 1995).

Çalışma Grubu

Araştırmacının çalışma grubunu, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören dördüncü sınıf öğrencileri arasından amaçlı örnekleme yolu ile seçilen sekiz öğretmen adayı oluşturmaktadır. Miles ve Huberman'a (1994) göre "Nitel araştırmalarda, örnekleme derinlemesine araştırabilmek için örneklem küçüktür. Bu nedenle rastgele örnekleme seçimi yerine, amaçlı örnekleme tercih edilir" (Paker, 2006). Amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabılır durum örnekleme, araştırmacıya hız ve kolaylık sağlamaktadır. Dolayısı ile araştırmacı, yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarından 5'i bayan, 3'ü erkektir.

Veri Toplama Aracı

Nitel araştırmalar doğası gereği derinlemesine araştırmayı kapsamaktadır. Bu çalışmadaki veriler, yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, önceden düşünülmeyen ve görüşme esnasında ortaya çıkabilecek yeni durumlarda görüşmede bazı değişiklikler yapmaya olanak sağlamaktadır (Özguven, 2004). Yarı yapılandırılmış görüşme, ne tam yapılandırılmış görüşmeler kadar katıdır ne de yapılandırılmamış görüşmeler kadar esnek; dolayısı ile iki uç arasında yer almaktadır (Karasar, 2009). Araştırmada, sekiz müzik öğretmeni ile yarı yapılandırılmış anket formu üzerinden derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Derinlemesine görüşmelerde, az sayıda insanla görüşülmekle birlikte, çok detaylı bilgi elde edilmeye çalışılmaktadır (Greasley ve Ashworth, 2007).

Araştırmacı tarafından, çalışmanın amacı doğrultusunda ilgili literatür incelenerek bir görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formunun kapsam geçerliliği için alan uzmanların görüşleri alınmıştır. Uzmanlardan, görüşmede sorulacak soruların anlaşılır ve açık olup/olmadığı, ele alınmak istenen konuyu kapsayıp/kapsamadığına ilişkin değerlendirme yapmaları istenmiştir. Uzmanların görüşlerine dayanarak, görüşme soruları tekrar gözden geçirilmiştir. Akabinde yapılan düzenlemelerin ardından veri toplama aracının denenmesi amacı ile çalışma grubu dışında kalan üç öğretmene sorular yöneltilerek soruları cevaplamaları istenmiştir. Pilot çalışmada, soruların müzik öğretmeni adayları tarafından amaçlanan verilere ulaşmak için

yeterli olup/olmadıklarına ve kolay anlaşılıp/anlaşılmadığına bakılmıştır. Uygulanan pilot çalışmanın sonuçları dayanarak görüşme sorularına son şekil verilmiştir. Formda toplam üç soru yer almaktadır.

Müzik öğretmeni adaylarının elektronik org eğitimi dersine ilişkin düşüncelerini belirleyebilmek amacı ile üç tane açık uçlu sorudan oluşan yarı-yapılandırılmış görüşme formunda, öğretmeni adayları ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Araştırmacı tarafından yapılan görüşmeler, katılımcıların kendilerini rahat hissedip, fikirlerini çekinmeden açıklayabilecekleri ortamda ve farklı zamanlarda yapılmıştır. Katılımcıların verdikleri yanıtlara ilaveten, araştırmacı tarafından ek sorular sorulmuştur. Böylelikle, katılımcıların görüşleri hakkında derinlemesine bilgi toplanılmaya çalışılmıştır. Her görüşme, kayıt cihazına kaydedilerek gerçekleştirilmiştir. Yaklaşık olarak 20-25 dakikalık zaman diliminde katılımcılar ile görüşmeler yapılmıştır. Çalışmada öğretmeni adaylarına şu sorular sorulmuştur:

- “Elektronik org eğitimi dersinin, ileriki meslek yaşantınıza katkılarının neler olduğunu düşünüyorsunuz?”;
- “Bu derste zorlandığınız konular, çalışmalar nelerdir?”;
- “Bu dersin süresi ve içeriğine ilişkin düşünceleriniz nelerdir?”

Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen nitel verilerin analizinde kullanılan betimsel analiz, verilerin düzenlenerek yorumlanmış bir şekilde okuyucuya sunulması amacıyla (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Nitel araştırmalarda sıkça kullanılan içerik analizine yer verilmiştir. İçerik analizi, toplanan verileri açıklamaya yardımcı olacak kavramlara ve ilişkilere ulaşabilmek amacıyla. Betimsel analizle veriler özetlenerek yorumlanır; içerik analizi ile derinlemesine işlem yapılarak yeni kavramların keşfedilmesine olanak sağlar (Neuman, 2012: 663). Betimsel çözümlemede, görüşülen bireylerin düşüncelerini, görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilmektedir. Geçerlik için, doğrudan alıntılara yer vermek önem taşımaktadır. Bu bağlamda, çalışmadan elde edilen verilerden bazılarının olduğu gibi yer verilmektedir (Wolcott, 1990). Ayrıca, gizlilik esasına dayanarak araştırmaya katılan öğretmen adaylarının isimleri kullanılmamıştır. Bayan öğretmenler ise B1, B2... vb, erkek öğretmenler E1, E2...vb.; kodlarıyla isimlendirilmiştir.

Verilerin analizi sürecinde;

Görüşmelerin dökümü: Soru maddelerin geçerliliği uzman görüşlerine göre belirlenmiştir. Akabinde ses kayıt cihazı kullanılarak öğretmen adayları ile görüşme yapılmıştır. Araştırmacı tarafından ses kayıtları çözümlenerek görüşmelerin dökümü word dosyasına aktarılmıştır.

Görüşme kodlama anahtarlarının hazırlanması: Görüşmenin dökümleri yapıp, her bir öğretmen için ayrı bir word dosyasına görüşme dökümleri kaydedilmiştir. Öğretmen adaylarına sorulan görüşme soruları doğrultusunda bir kodlama anahtarı oluşturulmuştur. Veriler, kodlama anahtarına göre işlenmiş; görüşme formundaki sorulara dayalı olarak frekanslar biçiminde betimsel olarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, doğrudan alıntılarla desteklenerek araştırmacı tarafından yorumlanmıştır. Öğretmen adaylarının her bir soruya verdikleri yanıtların frekans dağılımları tablolar halinde verilmiştir.

Araştırmanın Güvenirliği: Araştırmanın güvenirliliğini sağlamak için araştırmacı ile nitel araştırma konusunda üç uzman ile ayrı ayrı veriler kodlanmıştır. Güvenirlik için araştırmacı ve uzmanlar tarafından yapılan kodlamalar üzerinde Miles ve Huberman'ın (1994) geliştirdiği güvenilirlik hesaplama formülü kullanılmıştır. Kodlayıcılar arasındaki uyum yüzdesi %91 hesaplanmıştır. Uyum yüzdesinin %70 veya daha üstü olması yeterli görüldüğünden (Miles ve Huberman, 1994) bu sonuç, veri analizi açısından çalışmanın güvenilir olduğunu göstermektedir.

BULGULAR

Öğretmen adaylarına ilk olarak, “Elektronik org eğitimi dersinin, ileriki meslek yaşantınıza katkılarının neler olduğunu düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmen adaylarının soruya verdikleri yanıtlar Tablo 1’de yer almaktadır. Bazı görüşlerde birden fazla öğrenci ortak görüş belirtmiştir.

Tablo 1: Elektronik Org Eğitimi Dersinin, İleriki Meslek Yaşantılarına Katkılarının Neler Olduğuna İlişkin Yanıtlar

	f
Org ile öğrencilerin müzik dersinden zevk alarak derse ilgilerinin daha fazla artacağını düşünmekteyiz.	6
Bu ders ile birlikte okul şarkılarına rahatlıkla eşlik edebileceğiz. Dolayısı ile bu ders özgüvenimizi arttırmaktadır. Böylelikle, öğrencilerin org enstrümanını sevebileceklerini düşünmekteyiz.	5
Bu ders ile birlikte kazandığımız doğaçlama şifre yazabilme yetisi, ileriki meslek yaşantımızda önem taşımaktadır.	3
Bu ders, hızlı düşünebilme yetisi kazandırmaktadır.	2
Org dersi, armoni dersine ilişkin bilgi ve beceri düzeyimizi daha fazla geliştirdiğini düşünüyoruz.	5
Org taşınabilir bir enstrüman olduğundan meslek yaşantımızda kolaylık sağlayacaktır. Böylece, dersler daha eğlenceli olabilecektir.	7
Orgta, diğer enstrümanların seslerinin çıkarılması çocukların daha fazla ilgisini çekebileceği için ileriki meslek yaşantımıza katkısı fazladır.	7

Tablo 1 incelendiğinde, öğretmen adaylarından tamamına yakını, elektronik org eğitimi dersinin ileriki meslek yaşantılarına katkılarına ilişkin olarak 7'si orgun taşınabilir bir enstrüman olduğunu ve meslek yaşantılarında kolaylık sağlayarak derslerin daha eğlenceli olabileceğini; diğer 7'si orgta diğer enstrümanların seslerinin çıkarılması ile çocukların ilgisini çekebileceğini; 6'sı org ile öğrencilerin müzik dersinden zevk alarak derse olan ilgilerinin artacağını; 5'i org ile okul şarkılarına rahatlıkla eşlik edebileceklerini ve böylelikle org enstrümanını öğrencilerinin sevebileceklerini; diğer 5'i orgun, armoni dersine ilişkin bilgi ve beceri düzeylerini geliştirdiğini; 3'ü org dersi ile doğaçlama şifre yazabilme yetisi kazandıklarını; 2'si org dersinin hızlı düşünebilme yetisi kazandırdığını belirtmektedir. Öğrencilerin görüşlerinden bazıları şöyledir:

“Elektronik org dersinin ileriki meslek yaşantımıza katkısı büyüktür. Taşınabilir enstrüman olması özelliği ile derslerimde rahatlıkla kullanabileceğim. Derslerimi daha zevkli hale getirebileceğim” (B1).

“Elektronik org dersi ile okul şarkılarına rahatlıkla eşlik yapabilecek seviyeye geldiğimi düşünüyorum. Dolayısı ile öğrencilerimin müzik dersinden zevk alarak, derse ilgilerinin artabileceğini düşünüyorum” (E2).

Tablo 2: Elektronik Org Dersinde Zorlanılan Konulara İlişkin Yanıtlar

	f
Deşifre bilgisi eksikliği konusunda	4
Akor bağlantıları ve çevirimleri konusunda	5
İki el koordinasyonu konusunda	4
Armoni bilgisi eksikliği konusunda	5
Çok çalışmamak, pratik yapmamak	6
Hızlı düşünememek konusunda	3
Elektronik orga hakim olamamak konusunda	4
Bir okul şarkısına akor yazabilme konusunda	7
Belirlenen ritime uygun olarak çalabilme konusunda	6
Herhangi bir konuda zorluk yaşamadım.	3

Tablo 2 incelendiğinde, elektronik org dersinde zorlanılan konulara ilişkin olarak 7'si bir okul şarkısına akor yazabilmede; 6'sı belirlenen ritime uygun olarak çalabilmede, diğer 6'sı çok çalışmamak, pratik yapmaktan kaynaklı; 5'i akor bağlantıları ve çevirimleri konusunda; diğer 5'i armoni bilgisi eksikliğinden kaynaklı; 4'ü deşifre bilgisi eksikliğinden kaynaklı; diğer 4'ü iki el koordinasyonunda; bir başka 4'ü elektronik orga hakim olamamak konusunda; 3'ü hızlı düşünememekten kaynaklı sorunlar yaşadıkları üzerinde durmaktadır. Diğer 3'ü ise, herhangi bir konuda zorluk yaşamadıklarını belirtmektedir. Öğrencilerin görüşlerinden bazıları şöyledir:

“Elektronik org dersinde özellikle belirlenen ritime uygun olarak çalabilme konusunda zorluk yaşadım. Bununla birlikte, bu eksikliğe yönelik çok fazla çalışmamış olmam ile daha fazla pratik yapmamamın etkisi olduğunu düşünüyorum” (B3).

“Bu derste akor bağlantıları ve çevirimleri konusunda sıkıntılar yaşadım. Çünkü armoni bilgisi eksikliğine sahip oluşum bu konularda zorlanmamda etkilidir” (E4).

Tablo 3: Elektronik Org Dersinin Süresi ve İçeriğine İlişkin Düşünceler

	f
Daha fazla eser tanıyabilmek ve konuları daha iyi pekiştirebilmek için dersin süresi ve içeriği tüm lisans eğitimi süresince olmalıdır.	6
Dersin süresinin yetersiz olduğunu düşünmekteyiz. Org, teknik olarak kapsamlı bir enstrümandır. Bu bakımdan, dersin içeriği kapsamlı olduğu için ders saati arttırılmalıdır.	7
Dersin süresi ve içeriği yeterlidir.	1

Tablo 3’te görüldüğü gibi, elektronik org dersinin süresi ve içeriğine ilişkin olarak; 7’si dersin süresinin yetersiz olduğunu ve içeriğinin kapsamlı olduğu için ders saati arttırılması gerektiğini; 6’sı daha fazla eser tanıyabilmek ve konuları daha iyi pekiştirebilmek için dersin süresinin ve içeriğinin tüm lisans eğitimi süresince olması gerektiğini belirtmektedir. Öğretmen adaylarından 1’i ise, dersin süresinin ve içeriğinin yeterli olduğunu vurgulamaktadır. Öğrencilerin görüşlerinden bazıları şöyledir:

“Elektronik org dersinin süresi tüm lisans eğitimi boyunca devam etmelidir. Aksi takdirde, konular tam olarak pekişmemektedir” (B2).

“Bu dersin süresinin yetersiz olduğunu düşünüyorum. Teknik bakımından oldukça kapsamlı olan bir enstrümanın bir döneme sıkıştırılması konuların kalıcı olarak öğrenilmesini zorlaştırmaktadır” (E1).

“Benim için, bu dersin süresinin ve içeriğinin oldukça yeterli olduğunu düşünüyorum” (B4).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğrencilerin tamamına yakını, elektronik org dersinin ileriki meslek yaşantılarında yadsınamaz öneme sahip olduğunu vurgulamaktadır. Org’un taşınabilir bir enstrüman olması özelliği ile derslerde rahatlıkla kullanabileceklerini ve dersi daha çekici ve eğlenceli hale dönüştürülebileceği belirtilmektedir. Bununla birlikte, öğretmen adayları tarafından org ile okul şarkılarına rahatlıkla eşlik ederek öğrencilerin ilgilerini derse çekebilecekleri üzerinde durulmaktadır. Ayrıca, öğretmeni adayları org ile hızlı düşünebilme yetisi kazandıklarını, armoni bilgi ve beceri düzeylerinin geliştiğini vurgulamaktadır.

Diğer bir bulguda, öğretmeni adayları tarafından, elektronik org dersinde zorlandıkları konulara ilişkin olarak; bir okul şarkısına akor yazabilmek; belirlenen ritime uygun olarak çalabilmek, çok çalışmamak ve pratik yapmamak; akor bağlantıları ve çevirimlerinde; armoni bilgisi eksikliğinden kaynaklı; deşifre bilgisi eksikliğinden kaynaklı; iki el koordinasyonunda; elektronik orga hakim olamamak; hızlı düşünememekten kaynaklı sorunlar yaşadıkları üzerinde durulmaktadır. Ayrıca, öğretmeni adaylarından 3’ü herhangi bir konuda zorluk yaşamadıklarını belirtmektedir.

Araştırmada elde edilen bir diğer sonuç, elektronik org dersinin süresinin yetersiz olduğudur. Dolayısı ile öğretmen adayları dersin süresinin ve içeriğinin tüm lisans eğitimi süresince olması gerektiğini belirtmektedir. Buna ilaveten, dersin içeriğinin kapsamlı olmasından dolayı ders saati arttırılması gerektiği vurgulanmaktadır. Böylece, daha fazla eser tanıyabileceklerini ve konuların daha iyi pekişeceği üzerinde durulmaktadır. Ayrıca, bir öğretmeni adayı ise, dersin süresinin ve içeriğinin yeterli olduğunu düşünmektedir.

Çalışmadan elde edilen bulgular ışığında şu öneriler getirilebilir: Elektronik org dersinin daha etkili ve faydalı olabilmesi için, armoni bilgisi eksikliğinden kaynaklanan sorunların çözümüne yer verilmelidir. Yapılan bu

araştırma ile ilgili daha geniş örneklem üzerinde hem nicel hem nitel araştırmalar yapılabilir. Elektronik org eğitimi dersi programı gözden geçirilerek, amacına uygun düzeyde öğrenmenin gerçekleşebilmesi için, bu dersin dördüncü sınıfa kadar devamı sağlanmalıdır. Elektronik org eğitimi dersinde, öğrencilerin zorluk çektikleri kısımlardaki sorunların aşılmasına yönelik uygulamalara ağırlık verilmelidir.

Not: Bu çalışma 13- 15 Mayıs 2016 tarihlerinde Antalya’da 10 Ülkenin katılımıyla düzenlenen 7th International Congress on New Trends in Education – ICONTE’de sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Bilgin, S. (1998). *İlköğretim okullarının ikinci kademesinde müzik eğitiminde kullanılan şarkıların gazi üniversitesi gazi eğitim fakültesi müzik eğitimi bölümü çıkışlı müzik öğretmenleri tarafından piyano ile eşliklenmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, s. 16, 62-63.

Greasley, K., & Ashworth, P. (2007). The phenomenology of “approach to studying”: The university student’s studies within the lifework. *British Educational Research Journal*, 32, 819-843.

Hitchcock, G., & Hughes, D. (1995). *Research and the teacher: A qualitative introduction to school-based research* (2nd Ed.). London: Routledge.

Kutluk, Ö. (2001). *Türkiye’deki müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano eğitimi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook* (2nd ed.). Thousand Oaks, California: SAGE. Morahan-Martiņ.

Neuman, W. L. (2012). *Toplumsal araştırma yöntemleri: Nicel ve nitel yaklaşımlar I-II. Cilt* (5. Basım). İstanbul: Yayın Odası.

Paker, T. (2006). İngilizce öğretiminde drama etkinlikleri: Öğretmenin, öğrencilerin rolleri ve özel pev ilköğretim okulu uygulamaları. *Muğla Eğitim Bilimleri Kongresi 13-15 Eylül*, Muğla.

Özgüven, İ. E. (2004). *Görüşme ilke ve teknikleri*. Ankara: Pdrem Yayınları.

Şentürk, N. (2000). Musiki muallimden günümüze müzik öğretmeni yetiştirme süreci. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (3), 134.

Wolcott, H. F. (1990). On seeking-and rejecting-validity in qualitative research. (Ed.) E. W. Eisner, & A. Peshkin *Qualitative inquiry in education the continuing debate* (pp.121-152), New York: Teachers Collage Press.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yüksek Öğretim Kurulu (2006). Eğitim fakülteleri öğretmen yetiştirme programlarının yeniden düzenlenmesi, Ankara, YÖK Yayını.